

Fyodor TÛTÇEV

Yurdumuza dönən yolda

Getdikcə hey ürək sıxır çən, sazaq -
Tələsirik, yol uzaqdı, yol uzaq ...
Birdən-birə çən-çisəkdən boylanıb
Bu kimsəsiz tərəfləri süzür Ay;
Özü-ölgün, sir-sifəti qırışlıq...
Kədərlənmə, - uzaq yola çıxmışlıq...

Xatirələr yetişsə də haraya, -
Əllərimiz daha çatmaz oraya;
Bax, bu saat güzgülünə yaylanıb,
Lemangöldə bala-bala üzür Ay...
Dünən ordan qəlbimizdə nur, işıq -
Gözlərimiz dola-dola çıxmışlıq...

* * *

Qaş qaralır, axşam düşür yol-izə,
Şam kölgəsi toranlıqda əriyir.
Getdikcə hey dizə çıxır qum, dizə;
Atımız da yavaş-yavaş yeriyir...
Kirimışcə qatılışır toranlıq,
Kol- kosluqdan qara- qorxu boylanır!
Şamlıq boyu qarışdıqca qaranlıq!
Başımızda qəmli fikir oyanır!

* * *

Elə ki, yay çıxıb, son bahar girir,
Təzədən qayıdır sanki ilk bahar;
Gündüzlər şəfəqlər odlayan yeri -
Gecələr Ay nuru parladır par-par.

Lap çoxdan qurtarıb çöldə biçin də,
Hər tərəf sükutu çağırır indi.
Qapqara qaralan şumun içində -
Hürümçək torları ağarır indi.

Bulud da fikirli görünür hərdən,
Saralan düzlər də xəyala dalıb.
Köçüb getsələr də, quşlar bu yerdən -
Qışın boranına hələ çox qalıb.

* * *

Ora bax da! Aşır-daşır sinəsi,
Fərəhindən hey əzilir-büzülür;
Gün vurduqca yaşillanır sinəsi -
Ağaclığın əli yerdən üzülür...

Büllur sulu bir çeşmə var düz orda:
Həndəvəri həm qalındı, həm qəşəng...
Di dur, gedib xəlvətlənək bir orda -
Di dur gedib o cənnətə əyləşək.

Yarpaqlar da sayıqlayır istidə;
Kim bu saat bizdən ötrü hay vurar?!
Hərdən - birdən başımızın üstündə
Göydə süzən qoca qartal qiy vurar...

* * *

Toranlıq əlini üzəndə yerdən,
Qurd- quş da yuxudan yatıb-doyanda,
Şəfəq də qızara- qızara birdən
Üfüqdən boylanmaq istəyəndə,

Belədən beləyə nurunu yayıb,
Odlayıb göylərin yeddi qatını,
Vaxtı- vədəni də saya salmayıb
Ay hələ göylərdə çapır atını.

Bir azdan gecənin sonuna çıxıb,
Durulda-durulda cığırı, izi,
Yenə olan-qalan gücünü yığıb -
Gündüzün işığı bürüyər bizi...

Silentium

Bəsləyib qəlbində arzu- kamını,
Həmişə bir gözdə görüb hamını -
Hissini- zadını həmişə gizlə.
Danışıb- eləmə. Əşi, bir sözlə,
Necə ki göylərdə susur ha ulduz, -
Bax, ondan dərs alıb, - sən də elə sus!

Lap bu da qəlbini birisinə aç! -
Özgəmi tapacaq dərdinə əlac?
Hardadı bəndəyə inanan bəndə?
Fikir yalanlaşır dilə gələndə.
Qanın soyuq olsun, ürəyin də - buz;
Fikrini gizlədib, - kirimışcə sus.

Sehrli dünyanla ver ki baş-başa
Arzun toxunmasın heç zaman daşa.
Onsuz da hər gələn hava çalsın da,
Səsi gah ucalıb, gah alçalsın da -
Çalğısı ürəyi tərptəmir, əfsus;
Dinlə hər çalanı, -amma özün sus!

Dəniz atı

Sən ey dəli dağla, - ey dəniz atı!
Yalmanın bir rəngdə qalmayıb hələ;
Küləyin çaldığı laylaya yatıb
Qaçırsan elə hey belədən- belə...
Dincəlmək adıyla bir yol səsləyib -
Sıxmayıb nə tövlə, nə axur səni;
Qasırga deyilən yemlə bəsləyib
Dəniz özbaşına buraxır səni!

Tərponib dənizin uzaq küncündən,
Kişnəyib aləmə haray salırsan.
Şığıya- şığıya köpük içində -
Az qala ağılımı başdan alırsan?
Ox kimi süzürsən qan- tərə batıb,
Qarşına çıxanı vurub- yırırsan.
Şahanə- şahanə sahilə çatıb -
Qəfil sıçrayışla yoxa çıxırsan!

* * *

Gücdən düşüb ömrümüzün son çağını,
Nəfəsi də ağır- ağır dərəndə,
Bizdən əvvəl yaşayanlar sayacağı,
Yerimizi təzələmə verəndə, -
Gözün olsun üstümüzdə, İlahi! -
Paxıllıqdan gözümüzü döyməyək.
Qıyma bizə bağışlanmaz günahı;
Yeniləşən o dövrəni söyməyək.

Biz onları süzüb gizli həsədlə
Özümüzü yandırmayaq- yaxmayaq.
Süfrəsinə boylanaraq həsrətlə
Tamahsına- tamahsına baxmayaq.

Üstümüzdən yayınmasın qoy gözün,
Nəzərindən salma heç vaxt gəl, bizi.
Özün saxla son ayıbdan, sən özün;
Qocalanda qınamasın el, bizi:

Son çağlarda qıyma bizə günahı -
Eşqə düşüb gözümüzü döyməyək.
Gözün olsun üstümüzdə, İlahi!
Qocalanda dizimizə döyməyək.